

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Besætningskontrol, grise 2024 & 2025

Dialogmøde med praktiserende
dyrlæger, Vejen, januar 2025

Embedsdyrlæge Elisabeth
Breinhild-Daldorph, Vet Syd

Hvem er jeg?

Og hvad laver jeg i FVST?

Juli 2017: Færdiguddannet.

Maj 2018: Embedsdyrlæge i FVST Vet Syd
→ Eksportarbejde fra start

September 2018: Tilknyttet **Team Gris** og **Team Beredskab**

Velfærdskontrol mm. i grisebesætninger

Beredskabsvagter + håndtering af mistanker og udbrud af smitsomme husdyrsygdomme

Privat:

Gift + bonussøn

Bor på lille landejendom sydvest for Vejle

2 katte 😊

Hvad kommer jeg ind over?

Et kig tilbage: Kontrolåret Vet Syd 2024

- Kontroltyper
- Sanktionering

Et kig fremad: Kontrolåret Vet Syd 2025

- Kontroltyper

Hvordan klæder besætningsdyrlægen bedst sine kunder på til kontrol fra FVST?

Mund- og klovesyge – ekstra opmærksomhed derude

Kontrolåret 2024

Hvad lavede vi sidste år?

Typer af kontrol

Kørt hele året:

"Fuld kontrol" (hele tjeklisten)

Dyrevelfærdskontrol

Kampagnen om kontrol af PRRS-status

Opfølgende kontroller

Kørt i afgrænsede perioder:

Kampagne om håndtering af syge/tilskadekomne slagtegrise og søer (februar – september)

Kampagne vedrørende indberetning af fødevarekædeoplysninger (september – november)

Kampagne om kontrol af krav til anvendelse af antibiotika i besætninger med pattedrise og kalve (september – december)

Tjeklisten

Tjeklister

Tjekliste til brug ved stikprøvebaseret basiskontrol i svinebesætninger

A Bygninger, materialer, rengøring, nærmiljø og automatiseret udstyr	F Personale, management, tilsyn samt miljøberigelse
2 Naturlig/kunstig belysning opfylder kravene	23 Avlsmetoder er forsvarlige
3 Staldinventar renses, rengøres og desinficeres regelmæssigt efter behov	24 Der er tilstrækkelig belysning til tilsyn
4 Staldklimaet (herunder støjniveau og bygningskonstruktion) er ikke skadeligt for dyrene	25 Dyrene behandles forsvarligt
5 Svin kan rejse/hvile normalt og kan se andre svin	27 Krav for ind sættelse af søer og gylte i faresti/farehutte og for parasitbehandling følges
6 Udegående dyr beskyttes mod vejr	nt redebygningsmateriale er opfyldt
135 Det mekaniske udstyr (ventilation, a	levante færdigheder.
136 Det mekaniske udstyr testes	psyn og tegn på aggression
B Foder og vand	
7 Fodring og vanding opfylder fysiolog	
8 Goldsøer, drægtige søer og drægtig med højt fiberindhold	
C Staldindretning, pladsforhold, gulve	
9 Arealkrav og krav til indretning af sy	d dyrlægens anvisning
10 Arealkrav til fravænningsgrise, avlss	ædicinhåndteringskursus
11 Krav til løsdriftsystemer er opfyldt	nemgøet kursus i lokalbedøvelse
12 Dyrene har den fornødne bevægelse	rkedsføringstilladelsen
13 Krav til gulve, herunder jævnt, stabi	
14 Krav til indretning af farestier er opf beskyttelseanordninger, plads til at	
15 Krav til indretning af ornestier er opf	
16 Krav til indretning af svinestald er o	
17 Krav til opstaldning af søer og gylte er opfyldt, søer bindes ikke, aggression søges minimeret	
18 Kravene til opstaldning af smågrise, avls- og slagtesvin er opfyldt	
D Optegnelser, registrering, årligt dyrlægetilsyn mv.	
19 Optegnelser over antal døde dyr føres og opbevares	
E Operative indgreb	
20 Proceduren for halekupering følges	60 Optegnelser over medicinsk behandling føres
21 Proceduren for kastration følges	62 Optegnelser over medicinsk behandling opbevares
22 Proceduren for slibning af tænder følges. Tænder klippes ikke.	63 Tilbageholdelsestiden overholdes
118 Risikovurdering for forekomst af halebid inkl. handlingsplan	64 Information om tilbageholdelsestid ved overdragelse
	68 Antimikrobielle lægemidler anvendes ikke rutinemæssigt
	69 Opbevaring under rene og ordentlige forhold
	I Aftale om sundhedsrådgivning
	65 Obligatorisk sundhedsrådgivningsaftale er indgået
	66 Basisaftale - besøgsrapporter foreligger
	67 Tilvalgsmodul - besøgsrapporter foreligger
J CHR-registrering	
38 Registrering og ajourføring af oplysninger i CHR foretages	
112 Grisene er mærket korrekt og indenfor fristerne	
113 Registrering af flytninger er foretaget korrekt og rettidigt	
K Hygiejne og smittebeskyttelse	
40 Anmeldepligt ved smitsomme sygdomme overholdes	
41 Der er gjort tiltag mod indslæbning af smitsomme sygdomme	
42 Håndtering af farlige stoffer og smittefarligt affald foretages korrekt og krav til desinfektion samt vask overholdes	
43 Optegnelser over alle prøver og rapporter føres og opbevares	
105 Krav til zoonotisk smittebeskyttelsesplan overholdes	
110 Obligatorisk hygiejekursus gennemført	
116 Krav vedr. opbevaring af døde dyr samt tilmelding til afhentning overholdes	

I Veterinær Syd

Fuld kontrol

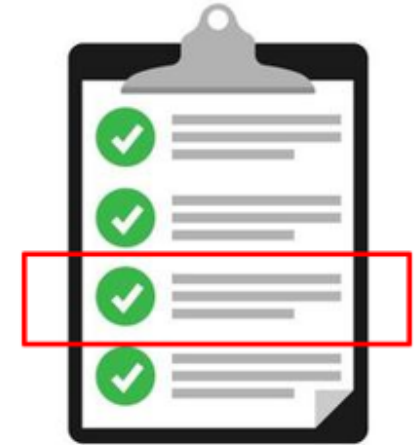
2024: 69 stk.

Dyrevelfærdskontrol

2024: 69 stk.

Kampagnekontrol

2024: 189 stk. (fordelt på 4 kampagner)

Veterinær Syd

Opfølgende kontroller

Fødevarestyrelsen

2024: 88 stk. (2. opfølgning)

Landbrugsstyrelsen

2024: 22 stk. (1. opfølgning)
2024: 3 stk. (2. opfølgning)

2024: 249 stk. (1. opfølgning
+ eksport + slagteri)

DANISH CROWN

Hvor mange kontroller udløste sanktion 2024?

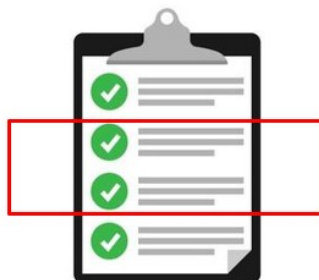
= indskærpelse eller politianmeldelse

Fuld kontrol

42 % (29 kontroller)

Dyrevelfærdskontrol

14,5 % (10 kontroller)

Kampagnekontrol

Håndtering syge/tilskadekomne:
16,67 % (16 kontroller)

Landbrugsstyrelsen

40,9 % (9 kontroller, 1. opf.)

Opfølgende kontroller

5,6 %* (14 kontroller)

Beregnet ud fra totalen på 249 kontroller, hvoraf en stor andel er kontroller med form af audit (opfølgning på slagteri- og eksportsager), og der sanktioneres yderst sjældent på disse.

Kontroltype	Antal kørte kontroller	Ingen anmærkninger	Indskærpelse	Politianmeldelse	% kontroller med en sanktion
Fuld kontrol	69	40	25	4	42
Dyrevelfærd	69	59	10	0	14,5
Kampagne, S&T	96	80	14	2	16,67
KO/KON (Landbrugsstyrelsen)	22 (1. opf.)	13	9	0	40,9
Ved opfølgende kontrol*	249	235	6	8	5,6
TOTAL	505	427	64	14	-

S&T = Kampagne om håndtering af syge og tilskadekomne slagtegrise og søer

Hvorfor sanktioneres der?

Mangelfuld håndtering af syge & tilskadekomne dyr

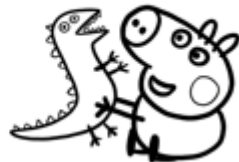
Indretning af sygesti

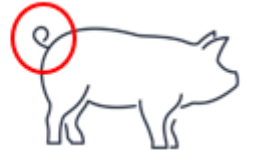
Overbrusning

Beskæftigelses- og rodemateriale
(mængde, type)

Risikovurdering og handlingsplan ved
hold af halekuperede grise

Medicin:

- Mangelfulde eller manglende optegnelser
- Opbevaring af medicin uden for ordineringsperioden
- Følger ikke dyrlægens anvisning

Andet:

- Manglende MRSA-hygiejekursus
- Defekt aflivningsudstyr
- Afhentning/opbevaring af døde dyr
- Belysning
- Areal krav/overbelægning
- Smittebeskyttelse

Kontrolåret 2025

Hvad skal der ske i år?

Typer af kontrol

Køres hele året:

Baseline:

”Fuld kontrol” (hele tjeklisten)

Dyrevelfærdskontrol

Risikobaseret:

Dyrevelfærdskontrol

Opfølgende kontroller (x1)

Køres i afgrænsede perioder:

Kampagne om ?

Hvordan klæder I jeres kunder godt på til kontrol?

Nogle tips fra en tilsynsførende

Syge og tilskadekomne grise:
I kommer med de "friske" øjne.

Genbehandling

Kræver jeres ok for hver enkelt genbehandling
(OBS dokumentation)

Risikovurdering & handlingsplan (hold af halekuperede grise):

- One size does NOT fit all – skal afspejle de aktuelle forhold
- have karakter af daglig drift
- Besætningsejers ansvar – men ejer forventer jeres hjælp

Husk "slatterne" i
medicinkasserne og
automatsprøjter etc. v.
genordinationer

Mund- & klovesyge

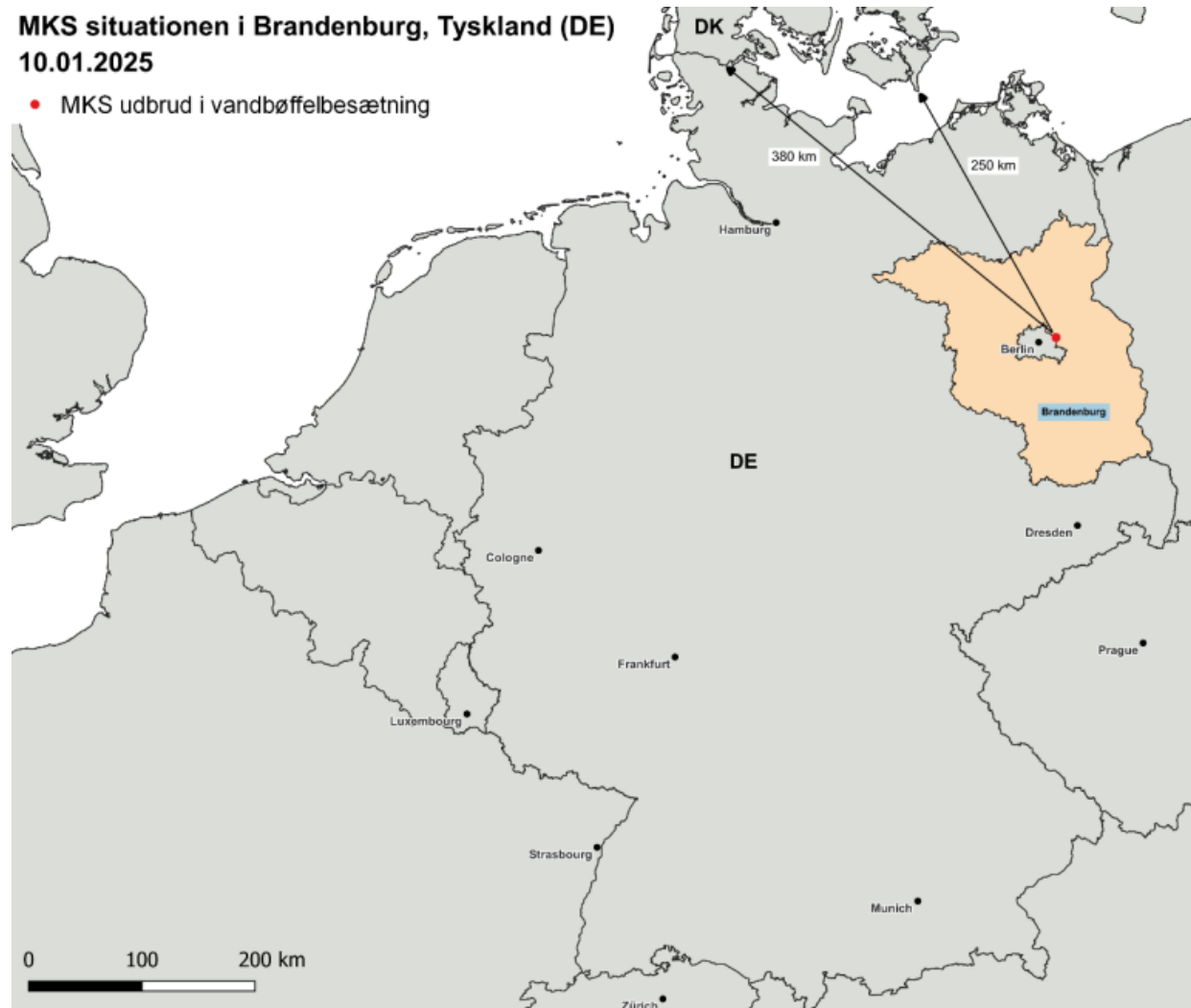
Øget opmærksomhed

Situation

10. januar 2025: Udbrud MKS i delstaten Brandenburg
Besætning med vandbøfler

MKS situationen i Brandenburg, Tyskland (DE)
10.01.2025

• MKS udbrud i vandbøffelbesætning

Brush-up: Mund- og klovesyge

Meget smitsom!

Modtagelige arter: Klovbærende dyr inkl. grise

Ved mistanke:

Kontakt FVST (anmeldepligt)

Kl. 9-16 (/15 fredage): Tlf. 3067 5970 (Vet Syd)

Kl. 16-20 + weekend/helligdag: Tlf. 7012 1800 (landsdækkende)
(kl. 15-20 fredage)

48 timers karantæne (eller indtil ophævelse af mistanke)
Bliv i besætningen.

FVST udtager prøver og betaler for analysen.

Symptomer (grise):

Feber, ophørt ædelyst

Sår/vesikler i klovspalten, mundhulen, tryne

Liggende/uvillig til at rejse sig

Pludselig lammelse

Kraftig vokalisering og halthed ved bevægelse

Stivbenet gang

Kravlen på forknæ

Vi sparrer gerne med jer – I
behøver ikke have alle svarene
på forhånd. 😊

Tak for opmærksomheden

